Adviesraad Sociaal Domein
Bergen op Zoom

Adviesraad Sociaal Domein (ASD), advies over `Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom`.

Bergen op Zoom, 5 januari 2025

Aanleiding
De aangeboden (omgekeerde) verordening is een integrale verordening voor het hele sociaal domein. De verschillende verordeningen uit de Participatiewet (Pw), de Wmo 2015, de Jeugdwet (Jw) en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) zijn gecombineerd in één verordening.

De adviesraad is in de gelegenheid gesteld om op 12 december 2024 een toelichting te krijgen op de verordening en heeft vragen kunnen stellen en suggesties kunnen geven.

Bevindingen en adviezen ASD Bergen op Zoom
We mogen tevreden constateren dat de verordening in het algemeen voldoet aan de verwachting met betrekking tot leesbaarheid en begrijpelijke taal. De nieuwe opbouw en indeling maken alles tot een samenhangend geheel en biedt Bergen op Zoom een goede basis voor integraal werken binnen het sociaal domein.

Niet wetten en regelgeving zijn leidend, maar de hulpvraag van de inwoner van Bergen op Zoom. Mede daarom is het goed te lezen dat de visie en genoemde kernwaarden centraal staan. 'Recht op zorg' is in de nieuwe wetgeving verworden tot *'zorgplicht van het college'*. In tegenstelling tot andere verordeningen Sociaal Domein (Model VNG), komt een uitwerking van deze ***plicht*** niet expliciet aan de orde. Wij hechten veel waarde aan het benoemen van deze verplichting in de verordening. Temeer omdat er vanuit de burger/aanvrager ook vele rechten en plichten met betrekking tot aangevraagde voorzieningen expliciet benoemd worden.

Met opmerkingen [MG1]: Gemeenten voeren de wettelijke taken in het sociaal domein in medebewind uit en hebben een **zorgplicht** naar inwoners die in aanmerking komen voor ondersteuning.
Die zorgplicht bestaat uit het naar behoren uitvoeren van de wettelijke taken én uit het (zo nodig) bieden van hulp bij het contact met dat bestuursorgaan (artikel 2:1 Awb).

Of dit echter expliciet in de verordening benoemd moet worden is de vraag. De VNG heeft in 2019 (bij wijze van proef) een modelverordening sociaal domein opgesteld waarin de zorgplicht expliciet wordt benoemd. In recentere modelverordeningen v.d. VNG (zoals in de meest recente modelverordening Jeugd) wordt de zorgplicht echter niet meer expliciet benoemd.

Eigenlijk gaat de hele integrale verordening SD over de manier waarop de gemeente uitvoering geeft aan de zorgplicht.
De verordening gaat immers over:
1) de wijze van uitvoering van de verschillende wetten inhoudelijk, maar ook
2) over de manier waarop de gemeente inwoners helpt bij het contact en het doen van meldingen en aanvragen (er staat o.a. in de verordening hoe de inwoner meldingen en aanvragen kan doen; dat anderen aanvragen namens inwoners kunnen doen; dat iemand mee kan naar een gesprek met de gemeente; hoe een inwoner een bezwaar of klacht indient; hoe een hulpvraag wordt afgehandeld en beoordeeld et cetera).

We zouden in het inleidende hoofdstuk nog iets kunnen zeggen over de zorgplicht en op welke manier dat terugkomt in deze verordening. Maar eerlijk gezegd lijkt mij dat wat overbodig.

De ASD realiseert zich dat een 'integrale toegang en -intake' door bestaande wet- en regelgeving nog problematisch is, maar adviseren het college om toe te blijven zien op het individueel of systemisch (gezin) verhelderen van alle mogelijke ondersteuningsbehoefte(n).

Zoals ook besproken in ons vooroverleg op 12 december, is hoofdstuk 5 (Meedoen in de samenleving (werk & participatie) kwantitatief zeer uitvoerig beschreven en omschreven. We realiseren ons dat dit vanuit rechtmatigheidseisen noodzakelijk is. Echter komt dit niet tegemoet aan uw benoemde uitgangspunt: 'goed leesbaar en duidelijk voor inwoners en…'.

De ASD Bergen op Zoom adviseert uw college het volgende:

- In: 1.3 Kernwaarden en Leidende principes staan een aantal zeer goede en duidelijke voornemens. Wat hieraan ontbreekt, is een beschrijving en/of toelichting van de wijze waarop die voornemens getoetst/gemonitord worden door een onafhankelijke partij. Graag ziet de ASD dat hierover concreet een uitwerking opgenomen wordt. Wellicht dat de gemeente hierbij aangeeft dat die voornemens zouden kunnen vallen onder het gestelde in: 11 Kritiek op de uitvoering, maar kernwaarden/leidende principes versus kritiek op de uitvoering zijn toch fundamentele verschillende uitgangspunten.
- Onder 2.1 Melding hulpvraag staat: Inwoners die ondersteuning nodig hebben, melden zich bij de gemeente. Als de hulpvraag gaat over werk, inkomen, schuldhulpverlening of inburgering, dan meldt de inwoner zich bij de ISD Brabantse Wal. Voor de duidelijkheid is het zinvol om ook achter de zin: Inwoners die ondersteuning nodig hebben, voorbeelden van hulpvragen te vermelden.
- Zodra de verordening definitief is vastgesteld, is communicatie erover essentieel. De ASD vraagt u daarom dringend om de communicatie naar alle doelgroepen adequaat uit te voeren. De kracht van herhaling is hierbij zeker een kritieke succesfactor.

Met opmerkingen [MG2]: Niet gebruikelijk om in een verordening op te nemen. Wordt aandacht aan besteed in advies over borging (meenemen van medewerkers).

Met opmerkingen [MG3]: Niet passend in een verordening. Dit biedt een juridisch kader, geen uitvoerige uitleg.

Met opmerkingen [MG4]: Bespreken tijdens poho. Wat is wenselijk?

Tot slot:
Gemeenten moeten de verschillende taken in het sociaal domein in samenhang met elkaar kunnen uitvoeren. Deze verordening zal een goede basis bieden om in het sociaal domein te komen tot de – door het Rijk beoogde – integrale uitvoering *'over de wetten heen'* (ook wel bekend onder het motto 'Eén gezin, één plan, één regisseur').

De adviesraad ziet dat deze verordening past in een verandertraject van verbetering van de dienstverlening en vermindering van bureaucratie, maar dit mag nooit het einddoel zijn.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein

A.D.J. Peters — Voorzitter

J.A. Holsbeek — Secretaris